

Myoglobinemie na toediening van succinylcholine. Myoglobine is een eiwit dat uitsluitend in dwarsgestreept spierweefsel voorkomt. Bij verschillende spieraandoeningen, zoals myotonia congenita, en bij patiënten die tijdens narcose maligne hyperthermie ontwikkelden, is myoglobine in bloed en urine aangetoond. Myoglobinurie werd ook vastgesteld bij kinderen die een halothaan-narcose ondergingen waarbij intraveneus intermitterende doses succinylcholine waren toegevend (TAMMISTO en AIRAKSINEN 1965).

RYAN e.a. (1971) onderzochten volwassenen en kinderen die één dosis succinylcholine kregen (1 mg per kg lichaamsgewicht), op aanwezigheid van myoglobine in het bloed met behulp van een specifieke immunoprecipitatie-techniek. Bij 16 van de 40 kinderen die dit depolariserende spierrelaxans intraveneus kregen toegediend om intubatie mogelijk te maken, bleek myoglobine in het bloed aantoonbaar, terwijl dit slechts bij één van de 30 volwassenen voorkwam. Bij 12 kinderen die dezelfde dosis intramusculair ontvingen, en bij 6 kinderen die geen succinylcholine kregen, kon geen myoglobine in het serum worden aangetoond. Het onderzoek betrof hoofdzakelijk de anesthesie bij ooroperaties om fout-positieve uitslagen door uitgebreide spierlaesies te vermijden. De narcose werd na de inleiding voortgezet met lachgas, halothaan, cyclopropan of ether.

De auteurs komen tot de slotsom dat kinderen tot het begin van de puberteit anders op succinylcholine reageren dan

volwassenen. Zij veronderstellen dat deze stof veranderingen tweebrengt in de celmembraan of in de intracellulaire structuren van spiercellen bij kinderen, waardoor myoglobine vrijkomt.

Bij één van de kinderen uit dit onderzoek ontstond gedurende de narcose een maligne hyperthermie met metabole acidose en hyperkaliëmie. Gedurende drie dagen na deze narcose was myoglobine in urine en bloed aantoonbaar. Een duidelijk oorzakelijk verband tussen het vrijkomen van myoglobine en maligne hyperthermie is tot op heden niet aangetoond.

De samenhang tussen het vrijkomen van myoglobine en halothaan-narcose bleek statistisch niet significant, hoewel van de 31 kinderen die succinylcholine kregen tijdens een halothaan-narcose er 14 myoglobinemie hadden. Het inleiden van de narcose met intraveneuze toediening van barbituraten had geen invloed op de frequentie van myoglobinemie.

Voorzichtigheid met het gebruik van succinylcholine bij kinderen lijkt zeker geboden. De ontwikkeling van een nieuw type kortwerkend spierrelaxans voor kinderen zou nuttig zijn.

Literatuur: RYAN, J. F., J. K. LAWRENCE en A. I. HYMAN (1971) *New Engl. J. Med.* 285, 824. — TAMMISTO, T. en M. AIRAKSINEN (1965) *Brit. J. Anaesth.* 37, 464.

H. BOSCH-TETZNER

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Het onbevoegd voeren van de doctorstitel

Aan het slot van mijn artikel (1972) ontbreekt de mededeling, dat de minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen bij beschikking van 2 juni 1964 Stcrt. 117, een algemene toestemming tot erkenning van de titel van doctor heeft gegeven aan Nederlanders die een doctoraat hebben verkregen van een van de universiteiten of hogescholen, dan wel daarmee gelijkgestelde instellingen in België, Frankrijk, de Duitse Bondsrepubliek, het Verenigde Koninkrijk van Groot Brittannië en Noord-Ierland of Zwitserland, welke op de aan de desbetreffende beschikking gehechte lijst staan. Daaraan is toegevoegd dat in België twee doctoraten bestaan:

- wettelijk doctoraat (doctorat légal) en
- doctoraat ten wetenschappelijken titel (doctorat au titre scientifique).

Deze geven beide in Nederland het recht de titel dr. te voeren, maar dat is niet het geval met een derde, ander Belgisch doctoraat:

- de graad van doctor in de genees-, heel- en verloskunst (1e grade de docteur en médecine, chirurgie et accouchement).

In Frankrijk kent men een soortgelijk stelsel en van de Franse doctoraten geven in Nederland wel het recht op de dr.-titel het doctorat d'État, het doctorat d'université en het doctorat de troisième cycle, maar niet het „doctorat en médecine”.

Ook de bezitters van de bovengenoemde erkende doctoraten mogen in Nederland dus dr. vóór hun naam zetten (de rest Dr.!).

Voor België en Frankrijk zijn de bepalingen dus wel ver-

warrend. Op de bijgevoegde lijsten komen alle bekende universiteiten voor. Uitdrukkelijk wordt in de toelichting tot de beschikking verstaan: (1) dat elders gepromoveerde artsen (Nederlanders) wel de toestemming van de minister behoeven om dr. voor hun naam te plaatsen; (2) dat aan het recht, een in het buitenland behaalde academische titel te voeren op de aldaar gebruikelijke — mits van de Nederlandse vorm afwijkende wijze — door de wet op het wetenschappelijk onderwijs niet getornd wordt. De Nederlandse arts mag achter zijn naam dus wel vermelden docteur en médecine (Franse of Belgische graad, als hij die behaalde) maar geen dr. vóór zijn naam plaatsen.

Literatuur: SCHUURMANS STEKHOVEN, W. (1972) *Ned. T. Geneesk.* 116, 271.

Knegsel, 18 februari 1972

dr. mr. dr. W. SCHUURMANS STEKHOVEN

De medicus in dr. mr. dr. W. SCHUURMANS STEKHOVEN (1972) beschuldigt de juristen ervan letterzifters te zijn, die erop uit zijn woorden op een goudschaaltje te wegen. Vervolgens geeft de jurist in SCHUURMANS STEKHOVEN een treffend voorbeeld van deze slechte eigenschap. Hij meent nl. dat men straffeloos de titel Dr. (met hoofdletter) mag voeren zonder dat men daar recht op heeft, omdat de wet op het wetenschappelijk onderwijs de hoedanigheid van doctor afkort met dr. (met kleine letter).

Het lijkt geen twijfel dat de conclusie van SCHUURMANS STEKHOVEN onjuist is. De wet behoort immers met gezond verstand te worden gelezen en dit leert ons, dat het wetboek van strafrecht in artikel 435 met straf bedreigt ieder die zich

ten onrechte van door de genoemde wet beschermde titels voorziet. Het is hierbij om het even hoe de titel wordt geschreven. Het gaat erom dat men ten onrechte de indruk wekt, dat men de hoedanigheid van doctor bezit.

In dezelfde geest oordeelde de Hoge Raad in het arrest van 5 februari 1963, N.J. 1963, 152, toen een niet academisch gegraduateerde psycholoog meende, dat hij de titel drs. achter zijn naam mocht voeren. Zijn motivering was dat de wet slechts spreekt over het plaatsen van de titel voor de naam. De Hoge Raad overwoog echter „dat de strekking van meergemeld art. 435 onder 3e is, misbruik van academische titels tegen te gaan, welke strekking geen steun biedt voor de opvatting, dat het plaatsen van drs. achter de naam niet onder die bepaling zou vallen”.

Ook bij de behandeling in eerste instantie voor de kantonrechter en in hoger beroep voor de rechtbank had de psycholoog al bot gevangen.

Literatuur: SCHUURMANS STEKHOVEN, W. (1972) *Ned. T. Geneesk.* 116, 271.

Amstelveen, 18 februari 1972

mr. G. J. NIEZEN

Collega NIEZEN, ofschoon niet „advocatus” (d.w.z. „er geen bij geroepene”, want dan zou ik hem als „confrère” aanduiden) is blijkbaar meer letterkundig dan woordkundig. En kennelijk ook een vreemdeling in het medische Jeruzalem. Anders zou hij mijn stukje beter gelezen hebben en een „dokter” niet met „doctor” identificeren. Want „dokter” is geen titel en „doctor” wel. De officier van justitie in kwestie is dan ook zo verstandig geweest de klacht te seponeren! Een praktizerend arts schrijf ik altijd als „Dr.” De vergelijking van dr. met drs. gaat niet op: een promotie is nu eenmaal wat anders dan een examen. Vrijwel geen arts en geen jurist voert tegenwoordig meer de „drs.”-aanduiding, die niets anders wil zeggen dan „ik mag nu gaan promoveren” (maar ben er nog niet toegekomen).

Tot slot een verzoek aan redactie: verander ditmaal eens niet mijn bescheiden, met kleine letters getypte, dr. mr. dr. door kapitalen. Met dit ene keertje doet u mij een genoegen.

Knegsel, 25 februari 1972

dr. mr. dr. W. SCHUURMANS STEKHOVEN

BERICHTEN

Buitenland

WERELDBERICHTEN

Pokken. In de eerste vier maanden van 1972 zijn er bij de Wereldgezondheidsorganisatie 23.660 gevallen van pokken gemeld, dat is een toeneming met 44 pct vergeleken met de overeenkomstige periode van 1971. Het minimum-record tot dusverre is in 1970 bereikt: 33.304 gevallen. Explosies hebben zich voorgedaan in Bangladesh, volgend op de terugkeer van de vluchtelingen uit India. In zes landen met endemische variola zijn grotere aantallen ziekten gemeld: India, Nepal, Pakistan, Botswana, Ethiopië en Soedan. In geheel 1971 deden zich 52.098 gevallen voor, vnl. als gevolg van de toeneming in Ethiopië tot 26.000 gevallen (tegen 722 in 1970). Hoewel het aantal gevallen over de hele wereld genomen groter is dan tevoren, is het aantal landen die pokken hebben gerapporteerd, afgenomen en wel voor het vijfde achtereenvolgende jaar. In 1967 werd door 42 landen pokken gemeld; in de daarop volgende jaren resp. door 38, 30, 23 en 16 (in 1971). Maar in 1972 hebben reeds 18 landen gevallen gemeld. (*Press Release WHO*, 5 mei.)

Federation of World Health Foundations. Op een lunch in de University Club in New York City is op 9 mei de stichting aangekondigd van de Federation of World Health Foundations. Dit is een particulier opgezette federatie waaraan de internationale zakenwereld, universitaire instanties en regeringsvertegenwoordigers hun medewerking geven. Om de stichting in staat te stellen haar werkzaamheden te beginnen, heeft de W. K. Kellogg Foundation te Battle Creek, Michigan, 1,3 miljoen dollar ter beschikking gesteld. Met de Wereldgezondheidsorganisatie is overeenstemming bereikt over het nieuwe plan, en de stichtingsdag (9 mei) is zo gekozen dat hij samenviel met de openingszitting van de public sector van de World Health Assembly te Genève. (*Persbericht*, 12 mei.)

FRANKRIJK

Een worm in een gewricht. In de Service du Pr. Bernier te Parijs werd in 1971 een man opgenomen, afkomstig uit Mali, die plotseling hevige pijn in een knie had gekregen. Bij onderzoek werd een wat gezwollen kniegewricht gezien dat iets warmer dan de omgeving aanvoelde. Overwogen werden de mogelijkheden van tuberculose, gonokokkie en filariasis. Bij artroscopie werd 100 ml troebele synovia afgezogen. De synoviakapsel was verdikt en toonde draadvormige vormsels. Een daarvan werd herkend als een volwassen Medina-worm (*Dracunculus medinensis*). Bij een poging tot verwijdering ervan brak de worm af nadat een stuk van 20 cm was geëxtraheerd. De patiënt is door DORFMANN en DE SÈZE beschreven in de *Nouvelle Presse médicale* (8 april bl. 1013). Zij wijzen erop dat onder de filaria's alleen *Dracunculus* en *Onchocerca* artrofiële neigingen hebben. Het gewricht reageert op hun binnendringen met een in wezen aseptische artritis. Vermoedelijk is extractie van de worm voldoende om de genezing te bewerkstelligen, maar de auteurs hebben toch veiligheidshalve een anti-inflammatoire en een antibiotische behandeling toegepast.

GROOT-BRITANNIË

Associatie van hartdood en regenval. In de laatste jaren is herhaaldelijk gebleken dat de mortaliteit in het algemeen en de sterfte aan ischemische hartziekte in het bijzonder een correlatie toonden met de hardheid van het drinkwater: bij zacht water een hogere mortaliteit dan bij hard water. Thans beschrijven ROBERTS en LLOYD in het *Lancet* (20 mei bl. 1091) een studie over de sterfte aan ischemische hartziekte en het verband met de regenval. Zij vinden tussen deze twee een nog nauwere correlatie dan tussen de sterfte en de hardheid van water. Bovendien vinden zij een correlatie tussen de regenval en de hardheid van het water. Zij vermoeden dat de sterfte aan ischemische hartziekte niet primair is gecorreleerd met de water-hardheid, maar veeleer met de regenval.

Ned. T. Geneesk. 116, nr. 24, 1972